

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

نام درس: اصول و مبانی اپیدمیولوژی بیماریهای واگیر	کد درس: ۱۴۱۰۴۶
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته تحصیلی: اپیدمیولوژی
گروه آموزشی: اپیدمیولوژی	پیش نیاز: اصول اپیدمیولوژی
تعداد واحد: ۲	محل برگزاری: دانشکده بهداشت
روز و ساعت برگزاری: یکشنبه ساعت ۱۴-۱۶ و سه شنبه ساعت ۱۰-۱۲	مسئول درس: منور افضل آقایی - معصومه صادقی
طراحی اولیه ● بازنگری □	
هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم: با توجه به نقش مهم بیماریهای واگیر در بیماریزایی، ناتوانی و مرگ و میر افراد جامعه از یک سو و ظهور بیماریهای واگیر نوپدید و بازپدید بودن بیماریهای واگیر قدیمی که در مقطعی از زمان کنترل شده بودند، یادگیری فرآیندها و روشهای علمی کنترل، حذف، ریشه کنی این بیماریها از ضروریات انکار ناپذیر در مسیر آموزش و تربیت دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی می باشد. ویژگی حاد بودن، انتشار سریع و وسیع این بیماریها به شکل اپیدمی، پاندمی و کشف و در دسترس بودن و استفاده از مدل‌های آماری و ریاضی در پیش بینی و رصد کردن روند بروز این بیماریها در جوامع مختلف می تواند در طراحی، اجرا و ارزشیابی آموزش این گروه از دانشجویان مد نظر قرار گیرد.	
اهداف اختصاصی دوره: - آشنایی با ویژگی های بیماریهای واگیر و اهمیت این بیماریها (بار ملی و بین المللی) - ویژگی های خاص بیماریهای واگیر - مفهوم بار بیماریهای واگیر - بار بیماریهای واگیر در ایران و جهان - مفاهیم و اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی بیماریهای واگیر - مفهوم نوپدیدی و بازپدیدی بیماریهای واگیر - واژه ها اصطلاحات مهم بیماریهای واگیر - آشنایی با وبگاه و مراکز مرتبط با بیماریهای واگیر - ProMED-Mail, WHO - Healthdata, Worlometer - CDC - مدلهای ریاضی در اپیدمی بیماریهای واگیر - آشنایی با مفاهیم پایه مدلسازی بیماریهای عفونی - آشنایی با مفاهیم شاخصهای گسترش بیماریهای عفونی	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

۵. شناسایی، تحلیل و کنترل طغیان ها
 - تعریف طغیان
 - عوامل مهم در تحلیل و شناسایی یک طغیان همراه با مثال
۶. کلیات نظام مراقبت بیماریهای عفونی (اجزا و اهداف)
۷. کلیات نظام مراقبت بیماریهای عفونی (انواع و کاربرد)
۸. اندازه گیری عفونت‌زایی
۹. روشهای تعیین عفونی بودن یک بیماری
 - جستجوی خوشه ها در مکان و زمان
 - مطالعات اکولوژیک
 - عوامل بیماری‌زای تازه کشف شده
۱۰. اپیدمیولوژی واکسیناسیون
 - نقش اپیدمیولوژی در برنامه های واکسیناسیون
 - برنامه ریزی برای اجرای برنامه واکسیناسیون
 - ارزیابی واکسن پس از اجرا در جامعه
 - حفاظت مستقیم در برابر حفاظت غیر مستقیم
۱۱. اپیدمیولوژی بیماریهای منتقله از طریق هوا (آنفلانزا، سارس، مرس و کووید-۱۹)
 - تعریف و اهمیت بیماری
 - راه های انتقال به انسان
 - اپیدمیولوژی بیماری در جهان و ایران
 - مدیریت بیماری و راهکارهای مداخله ای پیشگیرانه در جهان و ایران
۱۲. اپیدمیولوژی مالاریا
 - تعریف و اهمیت (بار) بیماری
 - اپیدمیولوژی توصیفی و روند زمانی (ایران و جهان)
 - سیر طبیعی بیماری
 - کنترل و مراقبت در جهان و ایران
 - برنامه کنترل مالاریا در کشور (دستورالعمل)
۱۳. اپیدمیولوژی سل
 - تاریخچه، تعریف و اهمیت (بار) بیماری (جهان و ایران)
 - اپیدمیولوژی توصیفی و روند زمانی

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

- سیر طبیعی بیماری - عوامل تبدیل عفونت به بیماری مرتب - برنامه های پیشگیری در جهان و ایران (دستورالعمل) ۱۴. اپیدمیولوژی ایدز - تعریف و اهمیت (بار) بیماری - سیر طبیعی بیماری - توزیع جهانی، منطقه ای و کشوری - کنترل و مراقبت در جهان و ایران ۱۵. اپیدمیولوژی هپاتیت های ویروسی - تعریف و اهمیت (بار) بیماری - اپیدمیولوژی توصیفی و روند زمانی - سیر طبیعی بیماری - برنامه های پیشگیری، کنترل و مراقبت در جهان و ایران ۱۶. اپیدمیولوژی لیشرمانیوز جلدی و احشایی - تعریف و اهمیت (بار) بیماری - اپیدمیولوژی توصیفی و روند زمانی - سیر طبیعی بیماری - برنامه های پیشگیری، کنترل و مراقبت در جهان و ایران ۱۷. اپیدمیولوژی بیماری های خونریزی دهنده - تعریف و اهمیت (بار) بیماری - اپیدمیولوژی توصیفی و روند زمانی - سیر طبیعی بیماری - اهداف هزاره سوم مرتبط با بیماری - برنامه های پیشگیری، کنترل و مراقبت در جهان و ایران	
جدول ترتیب ارائه محتوای آموزشی در طول دوره	
رئوس مطالب	جلسه
آشنایی با ویژگی های بیماری های واگیر و اهمیت این بیماری ها (بار ملی و بین المللی)	اول
مفاهیم و اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی بیماری های واگیر	دوم
آشنایی با Worldometers و ProMED-Mail, WHO, Healthdata	سوم

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

چهارم	مدلهای ریاضی در اپیدمی بیماریهای واگیر
پنجم	مدلهای ریاضی در اپیدمی بیماریهای واگیر
ششم	کلیات نظام مراقبت بیماریهای عفونی (اجزا و اهداف)
هفتم	کلیات نظام مراقبت بیماریهای عفونی (انواع و کاربرد)
هشتم	اندازه گیری عفونتزایی
نهم	روشهای تعیین عفونی بودن یک بیماری
دهم	اپیدمیولوژی واکسیناسیون
یازدهم	اپیدمیولوژی بیماریهای منتقله از طریق هوا (آنفلوآنزا، سارس، مرس و کووید-۱۹)
دوازدهم	اپیدمیولوژی مالاریا
سیزدهم	اپیدمیولوژی سل
چهاردهم	اپیدمیولوژی ایدز
پانزدهم	اپیدمیولوژی هپاتیتها و ویروسی
شانزدهم	اپیدمیولوژی لیشمانیوز جلدی و احشایی
هفدهم	اپیدمیولوژی بیماریهای خونریزی دهنده
روش های آموزشی (نحوه ارائه درس):	
- رایانه سخنرانی با استفاده از وسایل کمک آموزشی (ppt)	
- بحث و تبادل نظر با دانشجویان	
وسایل آموزشی:	
وظایف و تکالیف دانشجوی:	
- بررسی هفتگی سایت ProMED-Mail برای بررسی طغیان بیماریهای واگیر در مناطق مختلف جهان و گزارش و رایانه یافته های آن در کلاس (رایانه شفاهی و استفاده از پاورپوینت).	
- اپیدمیولوژی و گزارش توصیفی - تحلیلی بیماریهای واگیر مهم (تعریف، سیر طبیعی، اندازه های توصیفی، برنامه های پیشگیری، کنترل و مراقبت در جهان و ایران)	
- رایانه مقالات مرتبط	
روش های ارزیابی دانشجو (لطفا سهم هر روش بر حسب درصد نوشته شود):	
روش های ارزیابی در طول دوره: ۵۰ درصد	
روش های ارزیابی در انتهای دوره: ۵۰ درصد	
منابع اصلی درس:	
۱- شورای نویسندگان با سرپرستی دکتر پروین یآوری، مرجع اپیدمیولوژی بیماریهای شایع ایران، جلد اول - بیماریهای واگیر، تهران، انتشارات گپ: ۱۳۹۲، ۵۲۵.	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

- 2- Gieseck J. Modern Infectious Disease Epidemiology: Concepts, Methods. CRC Press, 2017.
- 3- Krumer A, Kretzchmar M, Krickeberg M. Modern Infectious Disease Epidemiology: Concepts, Methods. Mathematical Models, and Public Health. Springer New York Publisher. Bielefeld, 2010, 443.

۴- سیاوشی محمدرضا، مصطفوی احسان، نوری عاطفه، راهمای بررسی و پاسخ به طغیان بیماریهای واگیر، انسیتو پاستور ایران، مرکز مدیریت بیماریهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۹۳، ۲۰۵.